

ЗАМАН

КЪАБАРТЫ-МАЛКАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ **ВРЕМЯ** ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КЪАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Сый беруу

КЪМР-ни бла **КЪЧР-ни** Башчылары **Казбек Кокков** бла **Темрезеланы Рашид** **Огъары Малкъарга барып, Къабарты-Малкъарда угъай да, саулал Шимал Кавказда аты айтылган Цийканылы Мухадин хажини 100-жыллыкъ юбилейин белгилеуге кытышкандыла. Аны юсюнден КЪМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы билдиргенди.**

Сыйлы акъсакългъа жораланган кууанчлагъа келгенлени араларында Татарстан Республикадан, Шимал Кавказы регионларындан къонокъла, къарал эмда муниципал влассе органы, дини эмда жамауат бирликлени келечилери, бир элиплери да болгандыла.

Огъары Малкъарны Маданият ююне кирген жерде айтхылыкъ адамны жашаууну бла ишлерини эстеринди хатарлагъан керчюм кыралгъанды, эртегини хартулагъан керчюм кыралгъанды, эртегини хартулагъан керчюм кыралгъанды, эртегини хартулагъан керчюм кыралгъанды, эртегини хартулагъан керчюм кыралгъанды.

Къууанча келгенлени алгъышлай, **Казбек Кокков** алагъа **Цийканылы Мухадин хажиге**, аны бетинден а битеу **Къабарты-Малкъарга хурмет этгенлери** ичюн жокъор ырызайлыкъ билдиргенди.

«Багъады шулай, Мухадин хажиге юсюнден айтырға мени толур оркинликим барды. Нек дегенде мени аны эртден таныйма, Огъары Малкъарны гиче заманындан бери да жокълагъанлай турама. Аны бла биринчи тобушулерим, анга мени тамата алуларын, атам да къалай улуу намыс бергенлери эсимдедиле. Аланы араларында кырындаш эмда шухъ байламлыкъ болганды.

Мухадин хажиге **Къабарты-Малкъарда** бола турган ишлеге битеу жюргери бла кыайтыргъанын да кергенме. Ма былайда бек тоз жазылды: «Сау ёмюрню Аллахха бла халкъыга къуллукъ

Сау ёмюрню жамауатха къуллукъ этип келеди

этиуде», деп. Къыйын кезиуени, артыкъда 90-чы чычылула жылланы, жалгъан демократия махталгъан, кыралны, бизни республиканы да бирлигине уа улуу къоркъуу тюзген заманалы юсюриден мен бирденен эшитип билмейме.

Ма аллай бек жуапын кезиуеде Мухадин хажиге кырындашлыкъ, республиканы бирлигин сакълау жагъы болуп сюегенди. Ма аны ичюн айтама – **Къабарты-Малкъар Республиканы айныунда аны юлюшю урлауду деп. Аны ичюн аны алпында баш урама.**

Ол, мында белгиленгенича, жаш тёлню юрютюге да улуу къыйын салгъанды. Кеси да намыслы сабыле, ахшы тёлню ёсдюргенди. Ала

эмда акъыллы ишлери не заманда да аны алпында бардыла. Мухадин хажиге саулалы жашаууну халкъына, туугъан республикасына, динге къуллукъ этюге жоралагъанды. Къарайлыкъда, ол санды **Шимал Кавказда, Къабарты-Малкъарда** да, исламны жагырууну ал сатырында бол-

бюгонюкде кеслерини ишлери бла **Къабарты-Малкъар Республикага**, бизни халкъыбызга хайыр келтиредиле. Сизге, Мухадин хажиге, анта кеп жылланы бизни алпында туурча кийик саумукъ тежейма, - деп бошагъанды кесини сёзюн **КЪМР-ни** Башчысы.

Темрезеланы Рашид а сыйлы акъсакългъа динле аралы келишиуюкню кочлеуге, кеп миллетли регионда ырызайлыкъ сакъланырына улуу къыйын салгъаны ичюн «Къарачай-Черкес Республиканы алпында къыйыны ичюн» ордени бергенди. Аны алгъышлай, былай чертгенди:

- Адамны ол битеу жашауунда этген огурулу

Тюбешу

Магъаналы байламлыкъла, шухълуқъ төрелени айнытыу ызла

КЪМР-ни Башчысы **Казбек Кокков** бу юнлюде **Къабарты-Малкъар** иш бла келген **КЪЧР-ни** Башчысы **Темрезеланы Рашид** бла тюбешгенди. Республиканы онуюларны маданиятын, спортун, туризмин айнытуу эмда экономиканы игилендириу ызлада, «Ата журтну къоруулачулары» регион фондланы ишлеринде, СВО-га кытыш ханлагъа бла аланы юююрлене билеклик этиуде региона аралы байламлыкъланы сорууларын сюегенди. Россейни Президентни Владимир Путин башлагъан жагъы миллет проектлени бардыруулары бла байламлы сынамларны да тура этгенди. Улуу Ата журт урушда Хорланмы белгилеу юнюню, Ата журтну къоруулачуларыны жылына жораланган тюбушулени бардырууну юсюриден да айтхандыла.

Озгъан жылда биз бирге ётген тарых болумна халкъыны бирдикдиргенлери, эмда бусагъатда да **Къабарты-Малкъарны** бла **Къарачай-Черкесни** аскерчилери битеу Россейни аскерчилери бла бирге къолярны сауут алып, Ата журтубузну сейрлерин, төрели къыйматарын, ююрлерлерини, ёсок келген сабылерибизни къоркуусулукъларны къоруулагъанлары да белгиленгенди.

Дагъыда **Къабарты-Малкъарны** бла **Къарачай-Черкесни** араларында шухълуқъ эмда огурулу къошулуқъ байламлыкъланы чеклеринде болгъан жаш тёлню бирдикдирген проектле, чыгармачылыкъ къауумлары бир бирге къонокъыга барулары да сюзолгенди.

Шагырепению

Мектепни оқутуу онгларына къарагъандыла

КЪМР-ни Башчысы **Казбек Кокков** КЪЧР-ни Башчысы **Темрезеланы Рашид** бла Черкес районда Аучигер элени къарындашла Кубати эм Кабард Кардановла аты школунда болгъандыла.

Битеулю билим берген мектепге барулары къарындаш республиканы таматарлары Аучигерге тургъан, ёстен эм элени бла битеу **Къабарты-Малкъарны** жаш тёлнюне олго болгъан Совет Союзну Жигитлери – къарындашла Кубати эм Кабард Кардановланы эсгермесине голле салгъандыла.

Школада 600-ден аслам оқуучу билим аладыла. Бир жыл мындан алда 1984 жылда биринчи оқуучу корлукса Президентни буйругъу бла башланган билим беруу системаны игилендириу жагы бла федерал программага кере тынгылы ремонт этгенди.

Отула жагъы керекле, оқуучу пособила эм оборудование бла жалчытылындыла. Мында сабыле ыражат болумлада билим алырча битеу олго кыралыдыла.

Казбек Кокков бла **Темрезеланы Рашид** школну коллективине республиканы эм кыралны игилерине деп бардыргъан устаклыкъ ишлеринде мындан арысында да жетишимле тежегенди.

Жаш тёлню палата ишине киришгенди

КЪМР-ни Парламентинде **Жаш тёлню палатаны жагъы**, 9-чу, чакъырлыуу жуаилыуунда къуруу соруула сюзолгенди, ол санда палатаны башчысы бла аны орунбасарлары сайлангандыла. Бу жаш тёлню органга таматарлыкъ этюге **Мурчаланы Исхакъга ышанлыгъанын белгилерчады.**

деп бек ийнабыз, -дегенди спикер.

Татьяна Борисовна Парламент жаш адамларыниктенин, башламчылыкъларын жашауда бардырырча онгла бергенге эс бурганды. Ала хайырлы болууларына уа жашла бла къызла кеслери жуаилыдыла.

Палатаны онуючу къауумна кирмеген эсегиз да, тригилиз, итинуюлоггоз, башламчылыкъларыгъыз эслемей къаылыкъ туйюлдюле. Анта колголе кетдюле. Жаш тёлню палата келгеге жашауда, устаклыкъда да кенг жолла ачанды, къырал власть органлада, жер-жерли самоуправленилада, бизнесе, жамауат жашауда жетишимлилерибиз бардыла, -дегенди.

Жаш адамланы биринчи тобушулерине Парламентни спикери **Татьяна Егорова** бла Билим беруу, милу, физкультура, спорт эм жаш тёлню ишлери жагы бла комитетни башчысы **Нина Емузова** да келгенди.

Татьяна Егорова, жаш адамланы жетишлери бла алгъышлай, ала къыйын сынауладан ётгенлерин, алай мындан ары бютонда

тири ишлерге керек болгъанын белгилегенди. Спикер, регионун Парламентинде **Жаш тёлню палатаны ишине** болумна торленуле кийиргенлерин билдирип, ол къыралда тири эм хайырлы

жаш тёлню кенгешчи орган болгъанын айтханды.

Тезиуле палатаны болжаллары, аны къауум эмда къуралуууну нызамы бла байламлыдыла. Бюгонюкде анга жер-жерли самоуп-

равление органланы жаш депутатларын къошаргъа эркин этилгенди. Бизни жаш коллегияларыбыз палатаны ишине тири кытышырла, жашагъан жерлерини айнытугъа къыйын салырла

Ахыры 2-чи бетдеди.

Премьера

Миллет тарыхы классика музыкада

Бирси юн Санкт-Петербургда шахада белгилли **Маринский** театры симфония оркестри согуп, **Малкъондуланы Ахматны «Тал терек»** («Ива») симфониясыны премьерасы баргъанды. Жаш композитор аны **Улуу Хорланмы 80-жыллыгына** атагъанды. Бу премьерагъа дуния премьера дегенлери огуна айтып турады даражасын. Оркестрге дирижерликъ Россейни халкъ артисти **Валерий Гергиев** этгенди.

бир къауум заманы, андан бир жагына кеталмай, басынын колгола да аламалы турганды. Алай а тынчлыгъын алгъан эди ол эки улуу адам бла байламлы колголю кишиллик, ол заманы ахымылыкъланы, адам къадарлыны сынтанлары, жагъадан къанат алгъанлары, тозюк хорларыгъына чексиз ийначулары да. Севастополь тийрелеринде **Къайсын жаралы болуп**, **Алим ани сермешен чыгаргъанды**. **Къайсын** бла **Алим** кепчюнолюк ачууну къалай кепоренгилери симфония композицияны бек трагедиялы жерди. Ала татар къыбырлагъа келип, анда ёсен билки кырдыкха аууп, аны жилгъялары бу музыкалыкъ симфонияны таматары болганды. Урушдан къайтханда, ала бирге баргъандыла **Къайсынны** элине. **Къайсынны** мында къалыры эдинг дегенлеринде, ол **Алимден**: «Сен а къалырма эдинг, халкъыны сорюнде болгъа – деп сорганды. Ол айтхычы да биле эди жуабын **Къайсын**. Жангъымга: «Угъай», – дегенди **Алим**. Кеп торлю сынау бергенди бу адамлагъа къадыр, алай а ала аланы барысындан да бетерин сакълан, тазалай чыкыгъандыла.

Магъанасына кере, бу композиция эки улуу патни – **малкъарлы Къулийаны Къайсынны** бла **къабартлы Алим Кешюковну** шухълуқъларына атагъады. Белгилликке, эки миллетни бу улуу адамлары жаш заманларында **Улуу Ата журт** урушда таншыгъандыла, бирча жигит сермешгенди, жаралы да болгъандыла, махтау да алгъандыла.

Ахмат, кеси белгиленгенге кере, бу таме анга алай бошу туйюлдю. Тал терекни мудахлыгъы, аны жиллуу бу эки адамны юсюриден жюрген халарла бла бирге киргенди аны жюргенге. Ол

Ахыры 2-чи бетдеди.

Къырал жумушла

Сёз кеп фатарлы юйлени юсюнден баргъанды

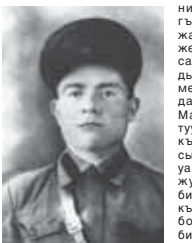
КЪМР-ни Башчысы **Казбек Кокков** ююлге тынгылы ремонт этген фондун таматары **Къулийаны Мустафир** бла ички тобушун бардыргъанды. Аны юсюнден республиканы онуючу кесини телеграм-каналында билдиргенди.

«Тюбушюню кезиуеде регион оператор 2024 жылда къалай ишленгенлери эмда былайгъа жылда тынгылы ремонт этген ишле бла байламлы программа жашауда къалай бардырылгъанына тынгылагъанма. Озгъан жылда 11 кеп фатарлы юйде 27 миллет алышандырылганды, ол санда жыйрма экиси республикалы бюджетни хайырындан.

Андан сора да, арт эки жылда республикалы бюджеттен бөлюнюн 67 жагы лифт салынганды. Тюбушюню кезиуеде коммунал жумушла ичюн ахта тевленген кезиуде республикалы бириктен система кыуаргъа кереклисини юсюнден да селешгенди.

Ахырында ремонт ишлени бардыргъанда, аланы качестволарына артыкъ улуу эс бургунда, кеп фатарлы юйлени ишлери – управлюющ компанияла бла байламлыкъланы ююрге эм жашуу журт-коммунал молк бөлмюде жумушланы тийишчисича тамаларга себегилли этерге кереклисине бюуру бергенме», - деп айтханды билдирюе.

Жаудан къоркъа билмегенди, ызынган башхаланы да элтгенди

Газетни бетлеринде Улуу Ата журт урушга кытышхан кеп жерлешлерибиз-

Ахыры 2-чи бетдеди.

Абаданла

Сабырлыкъ бла огурулулукъ

Устаклыкъ

«Оқуучуларым жетишимли болсала, олду бек улуу саугъа»

Есте тутуу

Эли, жери бла бирге эди

Маданият

Жерлешлерибизни юсюнден – фильм

Жаш төлю палата ишине киришгенди

Ахыры. Аллы 1-чи бетпейди.

Сөз Парламенттин депутаттарынын бля Жаш төлю палатаны араларында байлалмалыканы иосердинде да барьанды. Татына Егорова аладан жаш төлю политиканы жашауда бардырганда болушуктуу сакталыны белгиледи.

Ахыры. Аллы 1-чи бетпейди. Сөз Парламенттин депутаттарынын бля Жаш төлю палатаны араларында байлалмалыканы иосердинде да барьанды. Татына Егорова аладан жаш төлю политиканы жашауда бардырганда болушуктуу сакталыны белгиледи.

Бек алгач законча чыгарынуу иосондөн айтырга суюме. Парламент законча чыгарьан эм кызыл кыргон органды, ол себеден бу сорууруу же керекти. Ол кызыл ишди, анга тийишли билим, сынау да керектди. Бу сорууда сизге право бейом болушук эркиндик. Сизден хазыр аконумуз сакламайбыз, бек алгач оюмузгу, башламалыктырганы, тинтуулер керектди. Ала фердал соруудан башлап, жергиде кызыл-

айнуу бля байламдыла. Сиз а магьаналы органы бир кески болгансыз», дегенди.

Ызы бля кыруу соруула кезиггенди. Жаш төлю палатаны келечилери, кенгешти, таматалыкны Мурчаланы Исакьтга ышаньандыла. Ол Кьабарты-Малкьар кыруу университетни жаш төлөгө инсанлык ниетлени жайнуу, миллетте эм дилле аралы кызугаланы тийнуу, терроризмге бля экстремизмге кыжаукулуну соруулары жаны бля координация арысына таматалык этеди.

Жаш адам атын жаматуу жумушлада тирилги бля белгиле этгенди. Сөзгө, ол Жаш төлюно ишери жаны бля федерал агентствону беш грантын кызыканды. Аны бля бирге федерал агентство бардырган

грант конкурслагга 17 проектни казыралды. Жаш адамга ала нег сийхаттык эттени айтырчанды.

Аны орусбаралына **Елизавета Хуторская** бля **Муртаз Шахмуров** сайланьандыла. **Диана Гедгафова** уа Жаш төлю палатаны башчысыны орусбаралы ала палатаны секретары больанды.

Тобешуино ахырында Татына Егорова бля Нина Емузова жаш адамга бля жетишимле тежегенди ала депутат ала бля себептик эттерге хазыр болганларын айтаьандыла ала ала законча чыгарынуу органны жыйынууларына кыатышрга эркин болганьарын билдирди, тире болушуга чыгарьандыла.

АБДУЛЛАХЛАНЫ Фатима.

Правительство

Фахмулугага Энейланы Тимур атлы стипендия төлөнүрүккү

Илму-излем ишле бля кызылтай кырашкен ошкулучулары ондуруу, республиканы бюджетни толтуруу, малланы жайлыккага чыгаруу, эчки орта билим берүү эм татай башка соруула таларьанды. Кьабарты-Малкьарни Правительствостуну Прездседатели Мускуланы Алий бардырган кенгешче. Сюэюуге дагыда саулуук сакьала, эл милет, ЖКК, маданият эла социал бейом бля байламды таларьанды.

миллион сомду. Кьоранчла уа 63,1 миллиард сомга жеткенди. Ол санда 43,6 миллиарды (69 проценти) социал эмда эм магьаналы жумушлагга жьберилгенди. Дагыда ал терегулге кьере, бийл биринчи кварталда республиканы бюджетине, бьтырны ол кезуюу бля тенгешдиргенде, 23 процентте асламырак ача жыйылтылды. Жер-жерли бюджеттени кызылтайларына да хатасы жьне ала 21 процент (300 миллион сом чаклы) кышоньанды.

Предпритияланы бля организациланы кепир кезде эмда кышда иштерге хазыралуу планы кызылтайларга да хатасы жьне ала 21 процент (300 миллион сом чаклы) кышоньанды. Предпритияланы бля организациланы кепир кезде эмда кышда иштерге хазыралуу планы кызылтайларга да хатасы жьне ала 21 процент (300 миллион сом чаклы) кышоньанды.

Илму-излем ишле бля айрымалы

кьорешген, кеспери да бийик билим берүү эмда илму учрежденилде окугьан эки студентге бля бир аспирантка энци ай сайын Энейланы Тимур атлы эчки стипендия төлөнүрүккү. Аны ошондон жарактуу дьрыу эмда илму министр Аноор Езаов билдиргенди. Студентге аны өлчөмү – 10, аспирантка уа 15 миңг сомду.

Аноор Килишбаевчи Кьабарты-Малкьарда эчки билим берүү араны кыруу бля кьорештик ишчи кыуамуну санында кимле болушкарларын да туура этгенди. Бу араны Нальчикде эмда аны тийерсиндиги коллегияни бирге кышуу кыуарга дейдиле. Проектни беш магьанасы – регионда бийик усталыклары болган ишилени, специалисттени эмда кызыл кылуулкучулары хазыралуу.

РФ-ни Саулуук сакьалау министрствосу бля Кьабарты-Малкьарни Правительствостуну эттен келишимге кьере, миллет медицина арала бизни регионда ме-

дицина учреждениланы ишлерине кыруу-методика жаны бля онуу этеркидди. Бу иш «Миллет кебейтине араланы санларын кебейтуу эмда инновациланы медицина технологияланы сийгирди» федерал проектни чеклеринде бардырылгыны.

Кенгешче дагыда бир ненча онуу этилгенди. Ол санда Эйбрус элде Маданият олу республиканы илгигинде кетерилгенди, регионда махьалык болушкарлар жайлыкка иштерге хазыралынууга буюрук берилгенди.

Окууну тауаскан инсан элде негда адам саны 50 миңгине жетмеген шахарда маданият бөлөмдө ише орналса, республиканы Маданият министрствосу анга ача бля (бир кере төпөлү буюшугура болган эмда «Кьабарты-Малкьарны маданият» программага төрөлениле кийиргенди.

УЛАШЛАНЫ Мурат.

Абаданла

Сабырлык бля озгурлук

Цийкьанланы Мухадин хажи Кавказда, андан тышында да аты келг белгиле болган, хурмет этилген дин эм жаматуу кылушукчуу. Бу конюле ол кесини жьжьжылыгьын белгилегенди. Анга аталган кыуанчлы жумушлагга кьоншу региондары, Татарстанда да келечилери кыатышкандыла. Байрамды алайнда кюн биз тамата бля тобешил, узакь өмюрно жашырынлыгыны, эчки тарыхыны иосеринден кысыха ушакь этгенбиз.

ТАРЫХНЫ ШАГЬАТЫ Биз бу ойго жьне кызыкна туюнолбо, Мухадин хажини ораза бля алгышарьаса, кьул тутарга келгенге кьепдоло. Ой бийбеси Сафитин, хант столу жьне, тьгеректе-башка кызылтай айланьды. «Сая келимиз, хьминше бийшере турам!»- деп жаркь болганды ол бизге.

Хажы жашаууда кьепте тобегенди – революциядан сора жьылда совет кызыл токташкан кезуу. Улуу Ата журт урушун, кьенчючлөк, тууган таулагга кыатышканы курашканы, совет жьылда ислам динине салынган чекле, перестройка, шьндөгө Россия...

Алай жьпыла, сынаула аны буюмгегенди, бизге намысын билген, сабыр, кьзлринде акьылы, жашуу сынауу кьеринген акьаскал тобейди. Аны сыраты, ошлеште, бизни бля лакьында эттени да заманын, битеу халкыны терсини белгиледи.

«Жюз жыл кьп туюлдо, аз окунады», деп ышарады ол, соруууа жууаплай. – Нух Фрайгамбар, Аллах анга ыразы болсун, бизни Жаратканын миң бля жарымы жьылдан аслам кылушук этгенди. Анга бу заман кылай кьорнгенди, деп сорьганьарында, эки эшиги болган ойго ушаш: биринден кирип, экинчисинден чыкьынама, дегенди. Ма алай кысыкда адамны жашауу. Биз бу дуньда кьоньакьлабыз.

ЧЕКЛЕ

САЛЫНГАН КЕЗИУДЕ Шийкан улу жашаууну, бир аиллерини, ислам динни жайлынуу, буюп келген туюноле иосеринде ашыкьмай халар айтады, хар сьзбоне Сыйлы Кьурандан олгоплени кьелден келтирди.

Акьаскаын жашауун динни жайнууга жоралаьанды, алай аны жорукьтарын жашырын юйоринде тоушгенди. Оразаны, намазны тьрпюнчо классдан бери тутам, дейди ол. Жаматука атеизм, имансызлык синдирилген кезиуде Шимал Кавказдан Мекакта жак кылырга чыкььан биринчи муслиманьанданды ол.

Билеу таулу миллетте сор бля кьенчючлөк улуу сынауу, кызыллыкь болганды. Динни, миллетни адет-терелерин, хазансын билген таматала бири бири азындан дунияларын алышкьандыла. Мухадин хажи ыстан, тамата кьарьандына, ызы бля

меккьилден бирди. Мекжигни жаматуу саулай ишлегенди. Аны проклетинде башлап, Аллахны юйю муслиманьалага эшикберин ачкан конюте дери эки жьйбары бля юч жьл озьгьанды, дейди акьаскал.

«Ол конюте кьейи кыларьма деп бек кьорькьганда, Алай Аллахны буюруугу болмай, жукь да этилгенди. Шьндө Огары Малкьарда беш магьанасын сийгирди»- дегенди. Аны суюуру алгьанга алай кьеторилдө кьйом. Азан ариукуьтга, тазалыкьтга, чомартыкьтга чакьырууду,- дейди акьаскал.

УЗАКЬ ӨМӨРНО ЖАШЫРЫНЫЛЫКЛАРЫ

Мухадин хажи ауру ишден бир заманда да кызылтай элдине кесини эткенди. Башка да кереклени ташьыналаны ал тизгинде болгьанды. Огары Малкьарны жашаууна кыатышканды. Эл советни депутатына бир ненча кере сайланьы, кьп кемчиликени кетертгенди. Аны кызылтай бля улуу, шьндөгю спорт комплексе да кьураалгьанды. Буюн ол аны атын жьротеди.

Узакь өмюрно жашырынлыгы неведи деген сорууга Аллахулагга табынууда, иш кьлпюлөккө, аны бля бирге уа ашынга кыатыгьырууды, дейди акьаскал. Сойн ашы уа кызылтай туюлдо – айран!

«Кьоргенсим, Эрдоган сахьандан: «Мени айрансым!»- деп кылай хьтмеленгенди. Таулу айрансыз болмайды, - деп ышарады ол.

Цийкьанланы Мухадин хажи ислам динни ариу кыкьыруу бля жайнуучусу, таулу миллетин тарыхыны, тьрелерини сакьалуучусу, жашуу туюноле насихатчысыды.

«Аллахула бизни халал, чомарт, ариу кылыкьлы болушуга чакьырады. Сьзде утгай, кесин юлгю кьрпозотуп, деп айтады ол, жаматуаны сиймектенин тапкан тынчмынды деген соруууга жууаплай.

Хажы жаш туюноле биригерге, жашауларын Кьуранны мурдорунда кыуарга чакьырады. «Билмисиз жашауда кызыл болушуктуу. Шьндө нечча жашьбы бардыла окугьуга илинин кьорешене, халкьыбыз алагда билектик этти. Алдамгаьыз кесини дуньдиге амькьылуучу. Сабырлыкь эттигиз мен берген кызыллыкьтга, ол заманда жашау да ырахаттыкь болуп, деп айтылады Сыйлы Кьуранда»,- деп насихат этеди ол.

Огары Малкьар анга коч, кьыруу берген, ол жьрети бля сийген жьрди. Хау, кетип, башка жьрде жашарга да кьорештен, алай тууган журтундан айырылгьанын кьторолмай, кьыска замандан элине кытайгьанды: «Огары Малкьарны адамлары ючюн бек суюме. Ала ачыкьдыла, тьзюмдоло, жумушкьдыла»,- дейди ол ушакьы ахырында.

ТИКАЛАНЫ Фатима. Сураты БАИСЬЛАНЫ Ахмат алгьанды.

Маршал

Даражалы орден бля эки кере сауьзаланьанды

Совет Союзу эки кере Жигити, Маршал Александр Василевский Улуу Ата журт урушун кезиунде бардырган операцияла совет аскер илму тарыхына киргенди.

Улуу Ата журт уруш башланьанда Москва ючюн сермешни кезиунде Василевский куршоудан чыкьган аскерлени Мокьайск ханьна не кьадар терк жетиулерин кыуаргьанды. Кызылбьзыны ара шьхарин душманьандан сакьлауу артыкьада улуу кышумулуук этгенди.

1942 жьылда Александр Микхайлович Гештальдны командуюшени салында. Сталинград сермешни кезиунде контратаканы планын жарашьдыргьанды. Фельдмаршал Паулюсону куршоуга тоушген аскер бөлөклерине болушуктуу келген «Гот» кыуамыга кыажуу сермеште башчылыкь этгенди.

1943 жьылда Василевскийге СССР-ни Маршала деген чын берилди. Бу баш аскер чынарга ол аскерни генералы деген ат берилгени 29 кон да озгунуу тийишли кьрпюлтени уа, аны даражасы улуу болгьынына шьгьтаткь этеди.

Ставканы буюругу бля ол Курск сермешни кезиунде Воронеж эм Степнои фронттаны кызауатларын бирге келишдирип бардырырга этгенди. Донбассын, Украинаны онг ханьнда жьрлерин эм Кьырымны кырууула операцияланы хазырлап, аланы жашауда бардырыгьанды.

1944 жьылда 10 апрельде Одессадан душман жокь этилгенлери бля байланы ол Победа орденгине тийишли кьрпюлтени.

Михайлович 1-чи Прибалтика эки 3-чю Белорус фронттаны ишлерин бирге келишдиргенди. 29 июндан башлап бля Прибалтиканы азматууга башчылыкь этгенди. Ставканы буюрукларын бек жаркьты солтүрганы ючюн 1944 жьылда 29 июльда ол Совет Союзу Жигитини Алтын жьлдуу бля сауьзалады.

1945 жьылда 19 апрельде Александр Василевский Победа орден экинчи кере берилди. Совет Союзу Жигити деген сыйлы ат анга 1945 жьылда 8 сентябрде Узакь Востока Япония бля урушда тоо онура эттени эмда совет аскерлере башчылыкьны бийик даражада ючурьганы ючюн аталгьанды.

Маршал 1977 жьылда аушкьанды. Алай аны аты шахарлада ормалгга, майданьада, аскер кемелеге өмюрлөгө сакьланьаркьды.

Басмагга ТОКЬЛАНЫ Фатима хазырлагьанды.

Жаудан Кьоркьа билмегенди, ызынган башхаланы да элтгенди

Ахыры. Аллы 1-чи бетпейди.

Магометни юйорунде халкьыбызны ариу адет-терелерин кыаты тутхьанды, жьроттгендиле. Магомет өкмюлю, кенг жуурулуу, кьаруу кийилди, кьоркьа ишден арыл-талы билмегенди. Сабийлерин да ма алай юйретгенди. Юйордө өсө келген жашла аталары бля ташлы, тьшлю жьрени жарашьдырып, тирик кеткенде, Мекжиг да башка баргьандыла, малла кютендиле. Аланы таулада кесперини кышлары да болгьанды.

кызылтайлары Наурузу бля Мамад кызылтайды...

Ахире документте шьгьтаткь эткенге кьере, Шойаны Улуу Ата журт урушка Черек аскер комиссариатдан чакьыргьан эди. Алада жазылгьанга, таулу жаш 134-чю казирде кьоркьа марачу полкуну ючюнчю марачу ротасында фашисттени уула, кызаууда эткен жигитлени ючюн Кьызыл Жьлдуну орденни, «За отьвет», «Ленинград кырууларгьа ючюн» майданьа бля да сауьзалагьанды.

Дагыда ол документте бийик жазуу барды: «1943 жьылда 23 июльда Славньскы Высота деген районда кызауу эткен кьоркьа дуньманы турган жьрени биринчи болуп чабылуук эттени.

Дагыда ол документте бийик жазуу барды: «1943 жьылда 23 июльда Славньскы Высота деген районда кызауу эткен кьоркьа дуньманы турган жьрени биринчи болуп чабылуук эттени.

Фашист Германия урушу бля Ата журтка чакьанда. Шойакь, кьарындашы Мекжиг да башка а огары малкьары жашла бля бирге кызауатка чакьырылдыла. Юйде уа кичи

Холпаланы Марзипан.

Миллет тарыхы

Ахыры. Аллы 1-чи бетпейди.

Ма алай, Малкьондуланы Ахмат эки белгиле адамны кадырларын юсю бля Улуу Ата журт урушун заманында бизни жашауубузу суратгьанды. «Тал терек» деген композиция урушун юосондени.

Классика музыкада

рекизи», – дегенди ол. Ма алай бля республиканы тарыхына кирген улуу иш болгьанды Саям Кьендербери.

Дунья тынганьан, даражалы маэстро оркестрге дирижирлыкь эттени да белгилерна шартды. Бусугьанда Ахмат СКГИ-де ишлейди. Ол мындан ала Владикавказда тобөл, Валерий Гьргьевге партиуарсын берген эди. Жаш композитор андан жууапны кылай сакьлагьанын кьезюозге келтиргизди! Эки ыйыкьдан келгенди халпар Валерий Абисаловунда. «Биз бу симфонияны согьарга кере-

Буюн анда жашап турган Макьтанлы Мариям, Россияны сыйлы врачы, аны кызылтары Лейла бля Наталья айтаньна кьере, ала да врачла, зарда баш жьрле жокь эдиле. Мындан баргьанна да болгьанды.

«Музыканы тилин жьрөк бля ангылайса. Кызылсын мени бек сийген позтерминде бирди. Кьп намуусун кьелден да бийик сийкьарына бля кьелденргени кызылтай болгьаны уа, айке да, юйде олтуртгьманы бьзизни, – дейди Мариям. – Улуу заукулукь алгьаньбы. Урушка атлгьан кесени, аны ызы бля баргьан кьенчючлөк, арда

Саулуук

Кьоргенлерине бюсюрөгенди

Россияни Жакькь-бет эм стоматологиялы жургурия жаны бля миллет медицина излем арасыны келечилери Нальчикде болгьандыла. Ала эм алга Республиканы клиника болыныча кызылтай ханьда эмда жакькь-бет жьрети бля бөлөмюно иш бля шьгьрейленгенди. Аны бля бирге сынамлы специалистте саусуулагьа да кьаргьандыла, коллегаларына да тыньганьандыла. Ызы бля ала КьМКЬ-Уну Жакькь-бет эм стоматологиялы жургурия институтуруу келечилери бля тобешенди, билимдерин эм сынамларын да эсдорюнка амилланы да оюогенди. Кепир заманда регионада кылай амалласиндирилктерини юосондон да айтында.

Ахырында кьоньакьна КьМР-ни саулуук сакьлауу министри Рустам Калитов бля тобешенди. Аны бля ушакьларьанда кьоргенлери бюсюрөгенлерин билдиргенди. Ол санда саусуулагьа тийишли халда багьчьгьанына, билими, сынамлы кадрла урунганьарына, дарманла бля жалгьтыгь иги кьурагьанына, бийик технологияны операцияла бардырганьарына ыразы болуу, ыспас эткенди.

Кьайгырыу

Огары Малкьарда Умьайланы Мухажир атлы 1-чи номерли школда бизни аскерчилеге керекли ауланы жарашьдырады. Ол ише усталга, окуучула да дерследен беш заманларын тире иш тышкьанды. Школду директору Темуккуланы Роза (суратта солдан онгоно) аула эттени бля бирге.

Хазырланыу

Эсгертмелени жангыртадыла

Черек районда Улуу Ата журт урушуда жоюлгьанлагга салынган эсгертмелеге жамонт этуу башлангьанды, деп билдиредиле районну администрациясыны пресс-службасындан.

Аланы итигендируу маданият хазаначы сакьлауу баш жьрени алады. Аны чеклеринде объектени тап халда сакьлауу жаны бля кьп тюрлю жумуш тамамлананды.

Аны бля байламлы бу конюлде Кышкьахтада эсгертмени да тап халга келтирип маадарла этиледиле. Тийишли ишлени кезиунде мемориалны мурдорун кочу керикдиге, тьгеригенде плиталарын алышкьырыкьдыла, болуун да жангырткьырыкьдыла. Андан сора да, тьгерек-башын да айтбаландыруу колгга алынырыкьды.

Эсгертмеге байрамда эл башка магьаналы конюлде да жамонт жайлыны, немалы фашистте кызылтайда бьен жьрешелериньизге сый берилди. Есеп келген туюноле патриот сезимин конюлде да аны магьанасы болмагьанна улуду,- дегенди Кышкьаатуу администрациясыны башчысыны кьулгьуну толтургьан Бийнегерлени Дина.

Саулай алып айтаьнда, Черек районда онуч эсгертме барды. Аладан жетиси кьырындаш кьайгырлага саналгьан мемориалдыла. Улуу Хорланьны байрамна алыны барьна да кьаралыкьды. Ол халда сыйлы байрам дап халга келтирилген эсгертмелеге фьдюрюлорна болушуктуу.

АБУ Улу А.

Полккун тасхачысы

Гудлан Девети жашы Солтан Төбөн Чөмдө намысы-сыйы жюргөн ветеранлардан бири эди. Уруш жолларыны оюсонден да көп хапар айтырга союмогенди. Погулу тасхачысы болуп турган байрам кюнде оона саугуларына таскымагында. Урушда этген жигитлиги эм энчи буйрукларыны толтурганы ючюн «За отвагу» мадал бла эки жер, Кызыл Жүлдүн ордени бла эки жер, Ата журт урушуну биринчи даражалы ордени бла, «Кенисбергин алгыны ючюн», «Кавказын кыруулаганы ючюн» эки баша майдалла бла саугуланганды.

Аскерге 1942 жылда 17 марта оунучу класста окуту тургандай келгенди. Бир элпиде, ала баланы Хамзат бла Прохладныйге дери бардыла. Алайдан Дондагы Ростовка тебериледи. Болсада ала баргын ооруда ары жетпейди. Ол шахарга немис самосла-тыла бомбала ата турадыла деп, хапар келгенден сора, поезде баргын жашланы барында да Батайскде тошкорулды. Андан Усть-Лабинскде кичи командирлени хазырлаган артиллерия школга ивдиле.

Солтаны биргесине окугун Хамзатын гирчилги 500 курсантын ичинде биринчи болуп тизгинге туруусун ротаны командири хар заманда бирселге юлгюге келтири турганды. Кызауртка кирген кюнде оона душман танкы колдонулду. 1942 жылда август айны ахырында Харьковка жетмегенлей, Старобельск шахарчында, немисл танк-ла тизилип келе эдиле.

Бизге тамата лейтенант Борис Фомичев башчылык эте. Тот бла бир кере кеси аллыбызга, танкка келген жанына атабы, хайыр болмайды. Экинчи снаряд-ды кесми иги марат жергенде, немисл танкка барып тийип, аны алайда окуна жандырады. Ол уруша кытышкан биринчи сагы-атларын эдиле. Танкны келгенге тыйгызганга тийип, жангидан кыруу кылушгачча болама. Кысыксы, биз алайда жуну 14 танкны кюйдөрбөз, деп эсгергенди ветеран.

Бир кесекден Гуду ул кулдук эткен аскер бөлүмге камак тауаны тийрелерине тиширге буйрук келди. Кыбан сууга дери келди-ле. Көпкор бузулу турганы болуп, понтон көбүрө ишпел, аскер саугуларын бири жанына өтдөрүлдө. Ала Туапсе шахары кыруу-уларга көрөк эдиле. Аскер бөлүм турган жерди унаа бармай, дуплур башындан шахар поз көп аздача алай көрөнеди. Ол себеден аны

Саягатын ичинде фашистте ол дуплурну кырууларга деп орнаткан топлары жок этпген эди.

Аскер борчун толтура, Солтан полку бла бирге Кенисберге дери жетеди. Немислге ол шахарны бермек ючюн кыста көршөткенди. Алай урушун ахыр жылларнда совет аскерлени кючю улуу эди, аланы тыргыра гилерчилиги кыларындан келмегенди. Тасхачыны уруш жолу Германияны жеринде болгандын.

Гуду ул кулдук эткен аскер бөлүм урушдан сора Восток Германияны Нойштадт шахарында тохтайды. Солтан эки эччи Ата кырандыны кыгытла жазгандын турга эди. Аланы биринчи малкяр халкыга көчгюнчюлук жетеним эм атасыны өлгөн халыра да келген эди. Солтанга 25 юнгоге солту берилди. Кызастанга, жууукла-рына ахыры тургын жерге барып, артка кыйтачкан, ол кулдук этген 81-чи артил-лерия полк, хатчуларын тер-жил жол кызына чыгарып, артка, келген жерин, көбөргө хазырлагын тура эди.

Гуду улуну аскер кулдукту бошлаган кюн да сейр этерга болгандын. Военкомат Төбөн Чөмдөн аны аскерге чакырган оону (1942 жыл 17 март) бла полклары артка Усть-Лабинскте кыйтайп, ол башына баш болган кюно бирге тошкорулды (1947 жыл 17 март). Таман баш жылг озгандан сора.

Мамыр жашауда да Гуду улун ала буролуган жумушланы шарыйсыз толтургандын. Кызастанда бир жыл кырмай-анча болгон 1200 гектарны тирлигин жыйгандын. Туган жерин кыйтачкандан сора, ара молкюно торло-торлю жуу-пын участваларында урунган-ды. Эни Терк районда сабан-данын тирлик көсүрүндө эм мал аш хазырлада ахшы жетишимле болдуруп, көп кере махтау алгандын.

Юй бийчеси Шахрижан бла эки жаш бла эки кыз эсдордендиле. Ала барыса да бюгюнчюге ююрлери бла жашайдыла.

КОНАКЫЛАНЫ ХАСАН.

Улдарбий. Анасы ол толу ююну болуп хазыргына ичинде айналар тургандын. Елде кетчине кетчине ба даласын. Кертиси бла да, болганды аллай иш да: көн жылпадан сора жоюлен-дери буюр кыйтан. Аллай халда терк жайылгандын, андан кетчине жерге кетчине умутту тиргизе. Алай Улдарбий а, Бабугенти эм айырмалы жашларындан бири, кыйтамады уруш-дан. Кыйтади, тамата кы-рандышы юйюне кыйлай жазган эди: «Улдарбийни фашистте бла сермешде өлгени жюргөми кой-дору барды, аны бла бирге бу кызаурт этерге, бу начасланы кызырдыга юч береди. Кырандышымы кыяны мурдарладан алгынчы тынчаймам».

1943 жылда Кузубади Сталинград фроннда тарых-ка кирген улп сермешде болгандын. Белгилисина, ала Кызыл Аскер фашистлени ууатканды. Кузубади, уруш эте, уууланганды бирге бу кызаурт этерге, бу начасланы кызырдыга юч береди. Кырандышымы кыяны мурдарладан алгынчы тынчаймам».

БАЙСЫЛАНЫ МАРЗИЯТ.

«Окыуучуларым жетишимли болсала, олгу бек уллу саугыа»

Учулары мында болган эминан-ден кыял кетип, VIII өмюрнө биринчи жарымында Дигордан артка кыйтачканды, деп айтылган эки таурухлада. Холам-Бзынгы аууда Шыкында орналганды аланы ата-бабаларындан бири, Бидон. Аны эки жаш бла кызы болганды: Хочу, Солтан эм Сойдком. Алдан очкучу жайылганды. Хочуну жашы Жумуны юч жашы болганды; Чубур, Чаука, Созай. Ала ючюно да кеси заманларында хаж кылыганды. Көндөлөн эл жангыдан кыруалып башлаганда, ала ары көчгөндө. Ишчи адамла болуп, мал да жайг-арында, ыркылы да болгандын.

Аны юсонден архив кыагыталада айтылды. Чаканы беш жашы да – Майыл, Шабаз, Сулейман, Шамайыл, Магоммет ат кылыкыла тутханды. 1909 жылда кыруалгын, кырал ат заводланы управляющий генерал-майор А. Бржозовский кол салган кыагытты бу аймак кырандыны сагынылганды, аланы патча аскерге ала бергенини ючюн, кырал на-логдан эркин этгенири айтылды. Ала жангы властыка да кыажу бол-байганды, алай а репрессиялаган-ды. Аны ушакан болуп эди, көплени эслеринде аны «Жюргенин сууду-ма» деген кытабы. Дагыда бири эл жазулары, ол жашай уушунда, ала да кытап басмада ажаханчыла.

Малкяр халкы Ата журтуну кый-тачкандан арысында Сафарны юйюру Хасанияда жашагандын. Алайды да, Абдуллах эки журтлу төлөденди: ол 1951 жылда туугандын. Хасанияда шолкуну бошайганды. Кырабарты Малкяр кырал университетини тарых бөлүмүнө кирип, анда оку-угандын, аны айырмалы бошайган-ды. Хау, эки жаш бошоган эдиле жыйырма бла беш аданына арасын-да алай айырмалы, экси да таулап, бири – Абдуллах, бири уу – Кожаш-лыны Борис. Биз, аланы ызырандан келген студентке, кылай эхрем эдик ол конюле!

Урунну жолун Абдуллах 1977 жыл-да коммунал-кыруулук техни-куму башагандын. Ол анча окуу-жаны бла директорну орунбасары болуп, тургандын.

Файруза, Абдуллах, Зухра, Фазила.

сеңге сейри да улпу эди аны. На-мула жазгандын, көп таурук, халар, жомак билгенди. Сейр ушак нө-гөр болуучу эди. Ала бирге төрт жаш эсдордендиле: Мусса, Абдуллах, Олий, Алий, Фахиусу бла арасына Олий ушакан болуп эди, көплени эслеринде аны «Жюргенин сууду-ма» деген кытабы. Дагыда бири эл жазулары, ол жашай уушунда, ала да кытап басмада ажаханчыла.

Малкяр халкы Ата журтуну кый-тачкандан арысында Сафарны юйюру Хасанияда жашагандын. Алайды да, Абдуллах эки журтлу төлөденди: ол 1951 жылда туугандын. Хасанияда шолкуну бошайганды. Кырабарты Малкяр кырал университетини тарых бөлүмүнө кирип, анда оку-угандын, аны айырмалы бошайган-ды. Хау, эки жаш бошоган эдиле жыйырма бла беш аданына арасын-да алай айырмалы, экси да таулап, бири – Абдуллах, бири уу – Кожаш-лыны Борис. Биз, аланы ызырандан келген студентке, кылай эхрем эдик ол конюле!

Урунну жолун Абдуллах 1977 жыл-да коммунал-кыруулук техни-куму башагандын. Ол анча окуу-жаны бла директорну орунбасары болуп, тургандын.

решен сынуу кези. Ара мюкленди кыруулары да, эчки журтланы, бир-клени жангыгы дери баша тошоп, адамла, көк, юн дөмөй, ардыкты, талдык деп эсгермей, болмакчына кыаты урунгандыла. Ол кезинде ичинде Огь-лары Малкярда эпилген жумушаны насаансг, атын этсе алачы башарында

Эсе тутуу

Тарых жолларыбызга кырай келип: «Та-улу тиширүүнү – ананы, эгичи – сыйларын не бла тенгешдиргери боллукту?» – десек, бу сорруга жууап этер ючюн, баям, бир бек аксыллы болурга керекди. Аны сөз устала туу төпөлени тазалыклары, тезюмлопо-кери бла, баша бийик затла бла тенгеш-диргенди, алай а кесирине ыразы бол-ганда барында деп билмейме.

Эли, жери бла бирге эди

тиширүү турганына. Айкай да, аны жанча аламат адамла союлгөндиле. Ал-лында айтылганына, элде жашу юйю, жолла ишлен-генди, суу тартылганды. Жолланы ол жылда кы-лай жангырттыланылары суратлары газетде дайым бериле турды. Тиширүү-ла, эр кишиле да бирча кы-зы тишленди. Ол кезинде уу, аны бла бирге, халкыне көрегин жалгачан токенле, көндүрүш бол, жарык-ландырыш ол жашаганды. Эле эр кишиле да бирча кы-ганды. Эле төрт шолу, экинчиси – сегизжылык, дагыда эки башланган классланы шолу. Аны Аминат былай айтты: «Бек алымын ийлерине деп этен саманпадан ишленгери белгиле. Алада сабилени окутурча тийишпи устан-ланы тапхан да Сафиятны боюнда болгандын».

1962 жылда Кыбаар-ды – Малкярда эл, станца, поселок совет-лени социалст эришүү барганды. Огьары Мал-кярны Эл совети биринчи жерге чыгып, көчкюнчю Кызыл Байрактыга ие болгандын.

Радыога, телевиденинга да Аб-дуллахны союпак чакырданы. Ол алада социал-экономика, сапаст жаныла, жаш төлөгө усталык сайлауда не затка өз бурургга көрөк болганына да аталгын темаларга жашаганы айтылды. Аны юйюру южаны бла кыагытланы ачыкылганы «төбөр столлагы-да чакырылды».

Махтау кыагытланы санар онг да жокчу Абдуллахан. Аны ол жаша блга РСФСРни Баш Советин президиуму, Кызабаты-Малкярны Парламенту, Билим беруу эм илму министрствосу, Россияны билим беруу жаны бла Федерал агентствосу, КыМКыУ – жети кере, башкала да курунгандыла. Абдуллах билим беруино ишчилерин «Юрк толорантисты» деген Битуресоры эришуринде бирини жерни алгынды да өткөмлик бла айтырга болдукуду.

Аны кой бийчеси Ташлы-Таладан Кызаиланы Жагафараны кызы Зухрады. Тукмуда бек намысы, кыагытланы сойгон келгенди ол. Зухра Кызабаты-Малкяр кырал университети математика бөлүмүнө окуганды. Ташлы-Талада школда, республикалы статистика управленида, Хасанияда сабий садда да ишленгенди. Бусагыта ала солуудасы.

Абдуллах билим беруу эки аламат болуп дөй жеткенди. Ол Юнор тамата Фазила университетини экономика бөлүмүнө, атасыча, айыр-малы бошогандын. Аны иште да анда тыйгызганды. Ол, Шахза Зур бл бир юйюк кырап, жашыкы эсдорду.

Абдуллахан кичи кызы Фазила уа мелуцишлени бошогандын. Нальчикни экинчи клиника болны-цасында фельдшер, анестезиолог болуп иштеп тургандын. Бюгюн сабилеге кырады. Ол Замаланы Махмуду бла бирге эки жаш бла эки кыз эсдорди. Фазила КыМКыУ-ну тарых бөлүмүнө да бошогандын.

Ма былай айру юйюно атасыды болуп иштеп тургандын. Бюгюн сабилеге кырады. Ол Замаланы Махмуду бла бирге эки жаш бла эки кыз эсдорди. Фазила КыМКыУ-ну тарых бөлүмүнө да бошогандын. Ма былай айру юйюно атасыды болуп иштеп тургандын. Бюгюн сабилеге кырады. Ол Замаланы Махмуду бла бирге эки жаш бла эки кыз эсдорди. Фазила КыМКыУ-ну тарых бөлүмүнө да бошогандын.

Абдуллах Нальчикде 2014 жылда баргын илму-практика конференцияны ишине көрө кытап чыгаргандын. Аны статьялары республикалы газетледе басмаландыла.

МУСКУЛАНЫ САКИЯТ.

кеткенден сора уа, он жылны ичинде Черк району Пенсиячыла союзуна башчылык этгенди. Экинч баш иси Пашла-ханы Шадри районуну милициясы таматасы. Ич ишлени министрствосунда эчки жууулы ишле жаны бла бөлүмүнө таматасы болуп да тургандын. Ала бийик, Мадина, Таула-ла, Юсюп, эсдордендиле. Улуу бушула да көргөндиле – кызылары дунияларын замансыз алышып, туду-ду-ларын аягыч юкюно этген-диле. Кырал кулдукту он тултурганы ючюн а КыМАССР-ни Баш Советини махтау кыагытына, КМР-ни Башчысыны ырызлыгына, «Жигер урунган ючюн» эм «Урунну ветераны» деген майдаллага да тийишли болгандын.

Көп болмай аны юсон-ла ден саянганыбызда, ала башына Шадри районуну эчки Зон сейрлик адамды. Аллай жууулы кырал кулдуктада иштеп турганы, аныча адабиятын иги билгенде, поэзияны келгенде аздача. Чонок кылжыгасында, ара ша-хардан келген конакчыла да сейр этдире, ол уллу орус поэтизени назмуларын сагандан артык заманыны окутуучу унутмаймам.

Ма аллай сауга этген эди биле ма кыадаар», – дегенди. «Оя уа тиширүүнү ала-на, «Урунну ветераны» деген майдалла, «КТОС-де 50 жыл» деген плакаттан этилген белги да. Убашла-ны Сафият дунисын 1998 жылда алышандын.

Аны жангы кызына Зон Адеп Зон Космодемьян-скыяны атын ол заманда ала болуп сауга эткен эди биле ма кыадаар», – дегенди. «Оя уа тиширүүнү ала-на, «Урунну ветераны» деген майдалла, «КТОС-де 50 жыл» деген плакаттан этилген белги да. Убашла-ны Сафият дунисын 1998 жылда алышандын.

Аны жангы кызына Зон Адеп Зон Космодемьян-скыяны атын ол заманда ала болуп сауга эткен эди биле ма кыадаар», – дегенди. «Оя уа тиширүүнү ала-на, «Урунну ветераны» деген майдалла, «КТОС-де 50 жыл» деген плакаттан этилген белги да. Убашла-ны Сафият дунисын 1998 жылда алышандын.

Махтауу анасыны олгөн Кызуно жашуа эткен кызы ол затпаны кеси башы бла өтдору айтды да, анга инчанмай боймай-са. Халкызы деген, элим деген ма андан сыйлыды мажуатады.

КЕРТИЛАНЫ САКИЯТ.

Атын бюгюн да унутмайдыла

Пашланы Хажкебирни жашы Улдарбий Черек ауу-зунда гичте туу элчице – Мухолода – тууган эди. Эки эгичи – Аминат бла Люба, беш кырандышы Кузуба-ди, Хасанбий, Сафар, Мухаддин, Чомак болгандыла.

Улдарбий өсүмлюк, бийик, кеси да сойдом-ло жаш эди. Тутушуунда эришүүледе Бабугенти хералп болуп тургандын. Буйкор Бабу-генти көчкөндөн сора, Улдарбий, Черек жаш башында курутурган за-манында анга жоюлук кирип, тамылары бла суурулгунан теркелени суу жагырга чыгаргандын. Бабугентиле: «Ай, Улдарбий, жангы-гы, санынгы да бериле, кыяны ючюно анга кы-раладан эсе көп санын-галарды, алай биринчи саккарга көршө. Ай, аман көз тиймеси сан-га», – дегенди.

1940 жылда Улдарбий аскерге кетеди. Красно-дар крайда Ленинград-скан станцияга тошеди, аны бла бирге станцияда Бабугенти Негерланы Эр-менбий да кулдук эткенди. Эрменбий урушда да көч-гюнчюлөкөндөн да кыйтайп, Бабугентиде өлгөндү. Сау кыадырында уа Улдарбийни халпарын айтхалы турган-ды. Керамлады Глаш ул-лук, эм акылы жашпадан бири болганын чертгенди. Жаштын зоюно кыяе юк-тай заманы жетгенлей, Улуу Ата журт уруу башланган-ды. Керамлады Глаш ул-лук, эм акылы жашпадан бири болганын чертгенди. Жаштын зоюно кыяе юк-тай заманы жетгенлей, Улуу Ата журт уруу башланган-ды.

тамата кырандышы Кузуба-ди да фроннда болганын биледи. Улдарбий болган полк Юг-Запад, фроннда уруш этеди. Бир жол тенг-гери бла бирге аны «тип-аларыга жиберебиле. Жаш-ла жумушун тамамалыды, немисли офицерины тутуп келгенди. Улдарбий аны Москвага элтирге керек-эди. Ары жеткенди, тауу жаш полку ууатылганыны юсонден эшиткенди. Аны Смоленск областыда Вязма шахары кытады башка аскер бөлүмге жиберилди. 23 сентябрде 1941 жылда кезиюлү сермешде өлгөндү

